

من «ضدی» دارم!

با این مضمون: «من ضدی دارم/ آن قدر فریب‌کار که آن را/ «خود» پنداشته‌ام/ حالا/ من از خود برای تو شکایت آورده‌ام» و همانگونه که از آن دو جمله برمی‌آید، شاعر اینبار سفری دارد به عالم خویش و شعرهایش از عناصر بیرونی رها شده و به دنیای درونی‌اش رسیده و به دنبال شناخت خودش است که این خودشناسی با نگاه به حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» خداشناسی را در پی دارد:

به فکر هیچ‌کسی جز خودت مباش ای دل
که خودشناسی تو جز خداشناسی نیست
و این خودشناسی را قدم اول عاشق شدن
می‌دانند و هر چه غیر از آن را بیهوده
می‌شمارد:

دل از اعماق دریای صدف‌های تهی بردار
همین‌جا در کویر خویش مروارید پیدا کن
در این که همیشه فاضل نظری پیر و سبک
هندی بوده و به دنبال کشف مضامین
تازه، شکی نیست، اما این‌بار شعرهایش
تنها در نازک‌اندیشی و مضمون‌سازی

فاضل نظری از شاعرانی است که در این سال‌ها بیش از هر شاعر جوان دیگری توانسته به بدنه اجتماع نزدیک شود و آثارش همواره با استقبال مردم روبرو بوده و شاید بسیاری از شما با شعرهای او آشنا باشید و بدانید که «ضد» آخرین مجموعه منتشر شده اوست؛ مجموعه‌ای که برای نخستین بار در نمایشگاه کتاب امسال وارد بازار نشر شد و تا کنون بیش از هشت بار تجدید چاپ شده است.

«ضد» پس از سه‌گانه «گریه‌های امپراطور»، «اقلیت» و «آن‌ها»، چهارمین مجموعه اشعار فاضل نظری سی و چهار ساله است و پنجاه و یک غزل او را در بر گرفته است. روی پشت جلد کتاب متنی با امضای شاعر نقش بسته

امپراطوری فراموش شده

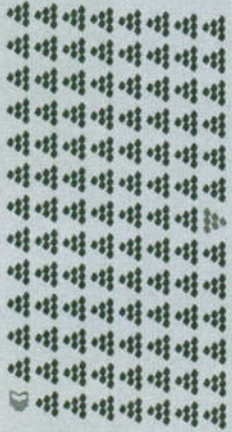
ایران‌شناسی‌ست، کتابی جامع و کامل در مورد سلسله هخامنشیان نوشته که با تکیه بر آثار و مدارک کشف شده هخامنشیان در موزه‌های ملی ایران، موزه تخت جمشید و کلکسیون موزه بریتانیا اطلاعات ارزشمندی در مورد بخشی از تاریخ ایران ارائه داده است.

این کتاب توسط «فرخ مستوفی» ترجمه شده و انتشارات «آمه» این کتاب را روانه بازار کرده که اگر هزینه‌اش برای علاقمندان به تاریخ سنگین نباشد، باید هفتاد هزار تومان برای هر جلد از این کتاب، پیاده شوند!

جریان از این قرار است که عمده اطلاعات ما در مورد سلسله هخامنشیان، از طریق منابع غیر ایرانی است که آن‌ها هم عمدتاً فقط به جنگ‌های ایران و یونان پرداخته‌اند. یعنی جنگ‌هایی که از نظر ایرانی‌ها، درگیری‌های کوچک و بی‌اهمیتی بوده‌اند که در گوشه‌های دور دست امپراطوری ایران و حدود ۳۵۰۰ کیلومتر دورتر از تخت‌جمشید رخ داده‌اند.

منظورمان این است که اکثر این منابع خارجی، واقعا کم اهمیت و غیر قابل استناد هستند.

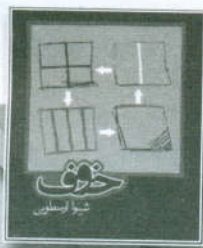
اما اخیراً یک نویسنده به نام «جان کریستین» که کارش مطالعه در مورد

فصل نظری

می‌کنیم:

شور دیدارت اگر شعله به دل‌ها بکشد
رود را از جگر کوه به دریا بکشد
گیسوان تو شبیه است به شب اما نه
شب که اینقدر نباید به درازا بکشد
خود شناسی قدم اول عاشق شدن است
وای بر یوسف اگر ناز زلیخا بکشد
عقل یک دل شده با عشق فقط می‌ترسم
هم به حاشا بکشد هم به تماشا بکشد
یکی از ما دو نفر کشته به دست دگری است
وای اگر کار من و عشق به فردا بکشد
زخمی کینه من این تو و این سینه من
من خودم خواسته‌ام کار به اینجا بکشد
حال با پای خودت سر به بیابان بگذار
پیش از آنی که تو را عشق به صحرا بکشد

خوف

کتاب از همین سری کتب «آشپزخانه‌ای!» را روانه بازار کرده که در این کتاب به داستان اضطراب‌ها و دغدغه‌های روزمره یک زن ایرانی پرداخته است. کتاب «خوف» توسط انتشارات روزنه به چاپ رسیده و خانم‌های ایرانی برای تهیه این کتاب، می‌بایست ۹۵۰۰ چوق هزینه کنند!

کتاب‌خورهای حرفه‌ای در جریان هستند! یک‌سری کتاب‌هایی منتشر می‌شوند که داستان‌هایش کاملاً زنانه است و اتفاقاً خیلی هم داستان‌های موفقیت هستند. همین کتاب‌خورهایی که بحث‌شان بود، اسم این آثار را به کنایه گذاشته‌اند «ادبیات آشپزخانه‌ای!» (خب چه می‌شود کرد؛ می‌گویند دیگر!) «شیوا ارسطویی» به تازگی جدیدترین

ادامه دهنده سبک هندی نیست و به اندیشه و حتی دایره‌واژگانی شاعر هم رسیده و بسیاری از حرف‌های مهم او تحت تأثیر شاعران آن دوره قرار گرفته است.

«خود» و «خویش» کلیدواژه‌های پنجاه و یک غزل کتاب هستند و به ندرت می‌توان شعری پیدا کرد که این دو واژه در آن ننشسته باشد. ساخت ترکیب‌ها و مضامین متنوع با کلماتی همچون آینه، موج، آسمان و... از دیگر مواردی است که می‌توان آن‌ها را حاصل مطالعات شاعر در سبک هندی دانست.

برخی از غزلیات «ضد» را می‌توان در زمره اشعار پندی دانست که نقش آیات و روایت در آن قابل بررسی است؛ ولی بیشتر در تک بیت‌ها نشانه‌هایی از ادبیات اخلاقی به چشم می‌خورد:

دل به شادی‌های بی‌مقدار این عالم میند
زندگی تنها فرازی در نشیبی ساخته است
درد دل کردن برای چشم ظاهرین خطاست
آنچه با آینه خواهم گفت، آهی دیگر است
تنوع موضوعی از معدود ویژگی‌های مثبت فاضل نظری در مقایسه با دیگر مجموعه‌هایش است. «ضد» تنها از اشعار عاشقانه و عرفانی تشکیل نمی‌شود و در آن اشعار اخلاقی، عاشورایی و اعتراضی نیز به چشم می‌خورد. دو شعر از این مجموعه با نام مشترک عاشقان، اشعاری درباره حماسه عاشورا است و نکته قابل توجه در آن، ملمع (یک مصرع عربی و یک مصرع فارسی) بودن آن است:

بچه‌های کارون

رمان «بچه‌های کارون» را روانه بازار نشر کرد که در حقیقت موضوعش مربوط به روزهای اشغال و آزادسازی خرمشهر است. اما زاویه دید دهقان در این کتاب، از منظر چند نوجوان است. در این کتاب رگه‌های از طنز (مثل سایر آثار این نویسنده) به چشم می‌خورد «بچه‌های کارون» را انتشارات «سوره مهر» با قیمت پشت جلد ۹۹۰۰ تومان روانه بازار کرده است.

رمان‌بازهای ایرانی، «احمد دهقان» را خوب می‌شناسند. دهقان با رمان‌های خوب «سفر به گرای ۲۷۰ درجه» و «من قاتل پسران هستم» (که فیلم سینمایی یاداش سکوت از روی همین رمان ساخته شده) حساسی بین نویسنده‌های کشور، کارش گل کرده بود، ولی مدتی بود که دست به قلم نمی‌شد و خبری از اثر جدیدش نبود. اما احمد دهقان، همین چند هفته پیش،